20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
ލ މަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން
30 ޖުލައި 2024
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގެ (ކޮމިޓީ ކުރ ކޮޓަރި)6
ފެށުނު ގަޑި: 11:00

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުގަ އްރިރު ؛ މައްޗަންގޮޅި މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޟަމީރު{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
` އައްސަލާމްޢަލައިކުމް. 20 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން. ކޮމިޓީ
ރޫމް 6 ގައި، މިއަދު 30 ޖުލައި 2024 އަންގާރަ. ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންނަކީ ވިލުފުށި ދާއިރާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު، ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން ދެން ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ
މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު، ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔާސީން ޢަބްދުاله، އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު
އިބްރާހީމް ޝިފާޒް، އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުއްރަޙްމާން، ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ފާޠިމަތު ސަޢުދާ.
ދެން އަޅުގަނޑު މިވަގުތު ޗެއަރގައި މިއިނދީ އަޅުގަނޑު އަޙްމަދު ޟަމީރު، މައްޗަންގޮޅި މެދު ދާއިރާ. މިއަދު
އެޖެންޑާކުރެވިފައި މި އޮތީ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތައް ދިރާސާކުރުން. މީގައި މިވަގުތަށް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުނިމި ހުރި މައްސަލަތައް މިހިރީ ނަގާފަ. އޭގެ ތެރޭގައި ފުރަތަމަ މި އޮތީ މާލެ ސިޓީ
ކައުންސިލުން ކުރިއަށްގެންދާ މާލޭ ސްޓްރީޓް ސްކޭޕިންގ ޑިވަލޮޕްމެންޓް ޕްރޮޖެކްޓް ތަންފީޒުކުރުމަށް ހަވާލުކޮށްފައިވާ
ހަވާލުކުރުން ޖޫން 2022 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން ނިމުމަކަށް ގެނެސްފައިވާ 23 ކަމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް
ޕްލޭނިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއިން މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލަށް އަންގާފައިވާތީ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ
މައްސަލައެއް. މި މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައި މި އޮތީ ސްޓޭޓް އޯންޑް އެންޓަރޕްރައިސަސް ކޮމިޓީން. މި މައްސަލައާ ބެހޭ
ގޮތުން ގޮތެއް ނިންމުން. ދެން މިހާރު މި މައްސަލައާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ މިކަމާ ގުޅުންހުރި ތަންތަނަށް
މި ލެޓަރ ފޮނުވާފަ. އެހެންވީމާ، އިދާރީ މޭޒުން މީގެ ތަފުސީލެއް ދެއްވުން އެދެން. އެހެންވީމާ، މިކަމާ ގުޅިގެން
މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވައިލަން މި ކަމަށް އެއްޗެއް ވިދާޅުވަން. އާދެ! މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން.
ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. އާދެ! ދެން މިކަމުގައި ހަމަ ކައުންސިލަށް، މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލަށް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން
މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލުގެ ބަހެއް ހޯދުމަށް މި ފޮނުވި ސިޓީގެ ޖަވާބުގައި ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބައޮތް ބުނެފައި ދެން
އިތުރަކަށް މިކަން ކުރިއަށްގެންދާކަށް ނުފެންނަ ވާހަކަ. ދެން އެހެންވީމާ، މި މައްސަލަ ހަމަ މިހާހިސާބުން
ފައިލްކޮށްލާފައި މި މައްސަލައަށް މި ނިންމުނު މައްސަލައެއް ގޮތުގައި ނިންމައިލަން ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ.
އިތުރަށް މީގައި ދައްކާނެ ވާހަކައެއް ނެތް ކަންނޭނގެ. ޝުކުރިއްޔާ.
1

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ފާޠިމަތު ސަޢުދާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ވެސް ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން އެ ވިދާޅުވި އެއްޗަކަށް ހަމަ ތާއީދުކުރަން
އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވައިލީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ނިލަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ފާޠިމަތު ސަޢުދާ ދެންމެގައި އައިފާންގެ ހުށަހެޅުމަށް އެ ތާއީދުކުރެއްވީ. ދެން
އިތުރު ބޭފުޅެއްގެ މި؛ އާދެ! ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔާސީން ޢަބްދުاله.
ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔާސީން ޢަބްދުاله ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އަޙްމަދު އައިފާންގެ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރަން އިނގޭތޯ ކުރިއަށް ގެންދަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މެންބަރު ޔާސީން ޢަބްދުاله ވެސް ތާއީދުކުރައްވައިފި. އެހެންވީމާ، އިތުރު ބޭފުޅަކު މި ކަމަށް އެއްޗެއް
ވިދާޅުވާން ބޭނުންނުވާތީ ވ، އަޅުގަނޑު މި ކަމަށް ވޯޓަކަށް އަހާލާނަން. އެހެންވީމާ، މެންބަރު އައިފާން ހުށަހަޅުއްވައި
ފާޠިމަތު ސަޢުދާ އަދި ޔާސީން ޢަބްދުاله ތާއީދުކުރެއްވީ މިހާރު މި މައްސަލައަކީ ސިޓީ ކައުންސިލުން ވެސް ބަލަން
ބޭނުންވާ ނުވާ އެއީ އަސްލުގައި ޕްރޮޖެކްޓުގެ ވެރިފަރާތަކީ އެ ފަރާތުން ބަލަން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ކައުންސިލު ބޯޑުން
ނިންމާފައި މިކޮޅަށް ފޮނުވާފައި އޮތް ނިންމުމާ ގުޅިގެން މި މައްސަލަ ދެން މިހިސާބުން ފައިލްކުރަން ހުށަހެޅުއްވީ
އައިފާން. ދެން ތާއީދުކުރެއްވީ މެންބަރ ފާޠިމަތު ސަޢުދާ އަދި ޔާސީން ޢަބްދު اله. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ނިންމަން
ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ބޭފުޅުން ވޯޓަކަށް އަތްޕުޅު ހިއްލަވައިލެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުން) އާދެ! ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި
ހުރިހާ މެންބަރުންގެ އިއްތިފާގުން މި ފާސްވީ. ވޯޓުދެއްވީ ޙަސަން ވަޙީދު، އަޙްމަދު އައިފާން، މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު،
ޔާސީން ޢަބްދުاله، އިބްރާހީމް ޝިފާޒް، ޢަބްދުއްރަޙްމާން އަދި ފާޠިމަތު ސަޢުދާ. އެހެންވީމާ، 7 ބޭފުޅުންގެ
ތާއީދާއެކު މި މައްސަލަ ފައިލްކުރަން މި ފާސްވީ. ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. ދެން މިއަދުގެ އެޖެންޑާގައި
ފާހަގަކުރެވިފައި މި އޮތީ މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ އިންނަމާދޫ ކައުންސިލުގެ އިދާރާއިން ހުށަހަޅާފައި އޮތް
މައްސަލައެއް. މި މައްސަލައިގަ އި ވެސް ހުރިހާ ބޭފުޅުން އަތުގައި އޮންނާނެ މި މައްސަލައިގެ ތަފުސީލު. މީގައި މިވާ
ގޮތަކީ މިނިސްޓްރީން ވިދާޅުވެފައިވަނީ މި މަސައްކަތް މިހާރު ކުރިއަށްދާ ކަމަށް. ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީ
2

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
އިހުތިސާސްގައި ވެސް ނުހިމެނޭ މައްސަލައެއް. އެހެންވީމާ، މި މައްސަލައާ ބެހޭ ގޮތުން މެންބަރުންގެ ޚިޔާލު ހޯދާލަން
އަޅުގަނޑު ހުޅުވައިލަން. މިހާރު މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރި އިންނަމާދޫ ކައުންސިލުން ހުށަހަޅާފައި މި އޮތް
މައްސަލައަކީ ދިރިއުޅުމުގެ ބޭނުމަށް ނޫން އެހެނިހެން ބޭނުންތަކަށް ބިން ދޫކުރުމުގެ ގަވާއިދުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގެ
(ހ) ގައި ދޫކުރާ ބިމެއްގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ބިން ދޫކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ބިމާ ހަވާލުވި
ފަރާތުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ފަރާތުން މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ސަބަބުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން
އެސެސްމެންޓެއް ހެދުމަށްފަހު އެ އެސެސްމެންޓް ނަތީޖާއަށް ބަލައިގެން ބިންދޫކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ 50% އަށް
މުއްދަތު އިތުރުކުރެވޭ ގޮތަށް އޮތުމުގެ ބަދަލުގައި ކައުންސިލުން ރައްޔިތު މީހާ ކޮށްފައިވާ އިންވެސްޓްމެންޓަށް ބަލަ އި
ވަކި އިންސައްތައެއް ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު ނުވަތަ ކައުންސިލުން ނިންމަވާ ގޮތެއްގެ މަތީން ބަދަލުކުރެވޭ ގޮތަށް
ކޮމިޓީން މަސައްކަތްކޮށްދެއްވުމަށް އެދި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލަ. ދެން މީގައި މިވާގޮތަކީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގެ
އިހުތިސާސްއާ ގުޅުންހުރި މައްސަލައެއް ނޫން މައްސަލައަކީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާ ގޮތުން
ވެއްޖެއްޔާ މިހާރު މިކަމާ ބެހޭ މިނިސްޓްރީން މިވަނީ މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރި ކައުންސިލަށް މީގެ ޖަވާބެއް އަރުވާފަ.
އެހެންވީމާ، އިދާރީ މޭޒުން ވިދާޅުވެދެއްވަފާނަންތޯ އެ ކޮންމެވެސްވަރެއް ގެ މިކަމުގެ ތަފުސީލެއް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު)
އާދެ! މިހާރު މި މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރި އިންނަމާދޫ ކައުންސިލުގެ އިދާރާއިން ހުށަހަޅާފައި މިވާ މައްސަލައަކީ
ގަވާއިދަށް ގެންނަ އިޞްލާޙެއްގެ މައްސަލަ. އެހެންވީމާ، މި ގަވާއިދަށް ގެންނަ އިޞްލާޙަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މި
ކޮމިޓީ އިހުތިސާސްގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަމަކަށް ނުވުމާއި އަދި މިހާރު ވެސް މިނިސްޓްރީން އެ ބޭފުޅުންނަށް
ޖަވާބުދެއްވާފައި އޮތް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބޭނީ މި ގަވާއިދު އިޞްލާޙުކުރުމުގެ ކަންކަން ކުރިއަށްދާ
ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މައިގަނޑު އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީގެ އިހުތިސާސް ތެރޭގައި
ނުހިމެނޭ ކަމެކޭ މިއީ. އެހެންވީމާ، މި މައްސަލަ ކިހިނެއްތޯ ކުރިއަށްގެންދާނީ؟ އާދެ! އަޙްމަދު އައިފާނަށް ފުރުޞަތު
ދެން.
ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. އާދެ! މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރި އިންނަމާދޫ ކައުންސިލުގެ އިދާރާއިން ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީއާ
ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކޮމިޓީއަށް މިހާރު މި އޮތް އައިއްސަ އޮތް މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު
ބުނެލަން އޮތީ މި ކަމަކީ އަސްލު ލާމަރުކަޒީ މި ކޮމިޓީގެ އިހުތިސާސް ތެރޭގައި ކުރެވެން އޮތް ކަމެއް ނޫނޭ. ދެން
މީގެން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ އެނގޭ މާޅޮސްމަޑުލު އިންނަމާދޫ ކައުންސިލުން މި ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަ ހުށަހެޅިފައި
3

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
މިވަނީ ގާނޫނެއްގެ ދަށުން ހެދިފައިވާ ގަވާއިދެއް . އެ ގަވާއިދުގައި ބުނާ މާއްދާއެއް އިޞްލާޙުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި
އެކަމާ ގުޅިގެން އައިއްސަ އޮތް ސިޓީއެއް. ދެން އެ ސިޓީއަށް މިހާރު އެކަމާ ބެހޭ މިނިސްޓްރީން ވަނީ އެ
ކައުންސިލަށް ޖަވާބު ވެސް ދެއްވާފައި މިހާރު އެކަމާ ގުޅިގެން އެ ބަދަލު ގެނައުމުގެ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރިއަށްދާ
ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މި ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީ ގެ އިހުތިސާސް ތެރޭގައި ނެތް ކަމަކަށް ވުމާއެކުގައި އަދި މި
މަސައްކަތްތައް ހަމަ މިނިސްޓްރީން ވެސް އެ ކައުންސިލުގެ އިދާރާއަށް މިހާރު ކުރިއަށްދާ ކަމަށް އަންގާފައިވާތީ
އިތުރަށް މި މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީގައި ކުރިއަށްގެންދާކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް
އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު
ތާއީދުކުރަން. ދެން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން މިކަހަލަ ގަވާއިދުތައް މިގޮތަށް ބަދަލުކޮށްފި ނަމަ
ކައުންސިލުތަކުން ވެސް ކައުންސިލުތަކުން ވަކި ފަރާތެއްގެ މަސްލަހަތު އިސްކުރެވޭ ގޮތަށް ކަންކަން ކުރިއަށްގެންދަން
ފުރުޞަތު ލިބޭތީވެ އަސްލު މި ގަވާއިދުތައް މިގޮތަށް ބަދަލުނުކޮށް މި އޮންނަނީ އެކަމާ ބެހޭ މިނިސްޓްރީން ވެސް.
އެހެންވީމާ، މިފަދަ ގަވާއިދުތައް މިގޮތަށް އިޞްލާޙުކޮށްފިނަމަ މީގެ އެދެވޭ ބޮޑު ގެއްލުމެއް ބައެއް އެހެން ފަރާތްތަކަށް
ލިބޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ފާހަގަކުރަން. އެހެންވީމާ، ހަމަ އައިފާން ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް މިނިސްޓްރީން މިކަން
ބަލައިގެން ކުރިއަށްގެންދެވުމަށް ހަމަ އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިތުރު ފަރާތަކުން ފުރުޞަތު ބޭނުންފުޅުވެލައްވާތޯ؟ އިތުރު ފަރާތެއް ފުރުޞަތަށް ބޭނުންފުޅުވެ ނުލައްވާތީވެ...
ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
4

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު. ދެން އެހެންވީމާ، މީތި އަޅުގަނޑުމެން ސާފުކުރަންޖެހޭ ފަރާތްތަކުން
އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ މީތި ތަންކޮޅެއް ރަނގަޅަށް މީތި ސާފުކުރަން
އަޅުގަނޑަށް އެބަ ފެނޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ތަންކޮޅެއް ބޮޑަށް މީތި އަޅުގަނޑުމެން ސާފުކޮށްލަން.
މީކީ މުޅިން އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން ސާފުވާނެ އެއްޗެއް ވެސް ނޫން މީކީ. އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދެއްކިޔަސް
ފިނޭންސްއިން މީގައި އޮތް ހާލަތަކާ އެއްޗެހި އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލާފައި މިއަށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ތަންކޮޅެއް
ރަނގަޅަށް މީތި ނިންމައިލަން. އަޅުގަނޑުމެން ގޮތްތަކެއް ނިންމަންޖެހޭ އެއްޗެއް ނޫންހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ.
ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިވަގުތު އިތުރު ދެ މެންބަރަކު އިތުރު ކޮމިޓީއަކަށް ، އެހެން ކޮމިޓީއަކަށް ހާޒިރުވަންޖެހޭތީ އަޅުގަނޑުމެންނާ
މިވަގުތު ކޮމިޓީން ވަކިވެއްޖެ. އެއީ އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ ޢަބްދުއްރަޙްމާން އަދި ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޔާސީން
ޢަބްދުاله. އާދެ! ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާނަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. އާދެ! އަޅުގަނޑަށް ދެން މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑަށް ބޮޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ މި ނިމިދިޔަ
ސަރުކާރުގައި އޭރުގައި އެކިއެކި ބިންތައް ދިޔައީ ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ދަށަށް ރަޖިސްޓްރީކޮށް އެ ބިންތައް
ރަހުނުކުރަމުން. އެހެންވީމާ، އެގޮތުގެ މަތީން ފޮނަދޫ އެއަރޕޯޓަކީ ވެސް އޭރު ރަހުނުކުރަންވެގެން އެ ރަހުނުކުރަން
އޭރުގެ ސަރުކާރުން ނިންމާފައިވާ ބިމެއް ކަންނޭނގެ. އެހެންވިމާ، އެއީ ކަންނޭނގެ އަސްލު ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ
ނަމަށް މި ބިން ރަޖިސްޓްރީކޮށްދިނުމަށް އޭރުގައި ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން އެދިފައި އޮތް އެދުމަކީ. އެކަމަކު
މިހާރު ސަރުކާރު ބަދަލުވެއްޖެ. ސަރުކާރު ބަދަލުވީމަ ކޮންމެ ގޮތަކަށް ވިޔަސް ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތައް ވެސް
މިކަހަލަ ކަންކަމުގައި ބަދަލުވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ މިހާރު ފުރަތަމަ
ކަމަކަށް މިކަން އޮތް ގޮތް އެންމެ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލުން އެއީ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތް ކަންނޭނގެ.
އެގޮތަށް ބަލާފައި ދެން އިތުރަށް މި މައްސަލައިގައި ދާނެ ގޮތަކާ ދޭތެރޭގައި ގޮތެއް ނިންމުން ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑަށް
ހީވަނީ މިވަގުތަށް އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތަކީ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައިލަން. ޝުކުރިއްޔާ.
5

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީއަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު މި އަޅުގަނޑު ޚިޔާލެއް މި ހުށަހަޅައިލަން މި އުޅެނީ މި ބާވަތުގެ ކަންތައްތައް މިގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ވަރަށް ދިމާވާތީ. ބައެއްކަހަލަ ކަންތައްތަކަކީ ތަންކޮޅެއް ކުރީގެ ކަންތައްތަކަކަށްވާތީވެ ، މި ދައުރުގައި ވެސް މި ކުރީ
ދައުރުގައި ހިނގާފައި ހުރި ކަންތައް. އެ އަޅުގަނޑުމެން އިދާރީ މޭޒުން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ގޮތެއް މިއީ މީތި
އަޕްޑޭޓް ބައްލަވާފައި ބޭއްވުން. އެއީ ގޮތެއް ނިންމަނީކީ ނޫން . މިސާލެއްގެ ގޮތުން މިހާރު ވެސް ހަމަ މިގޮތަށް މިކަން
އޮތްތޯ އެޓްލީސްޓް މި ބޭނުންވާ ކަމެއްތޯ. ފަހަރެއްގައި ސިޓީ ފޮނުވާފައި އޮތްތާ އަހަރެއްވީމަ އެކަން ނިމިފައި ވެސް
އޮވެދާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު ބޭކާރު މަސައްކަތެއް ނުކޮށް މަސައްކަތާއިގެން ކުރިއަށްދެވޭނެ ކަމަށް
އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ އޭތި އަޕްޑޭޓްކޮށްފައި މިހާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާކޮށްފައި ކުރިއަށްގެންދަންޖެހޭ
ކަމެއްތޯ ކަނޑައަޅާފައި ބާއްވައިފިއްޔާ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ މެންބަރުން އެގޮތަށް ނިންމާފައި
އިދާރީ މޭޒުން ހަމަ އަންނަ ސިޓީ ކުރިން ހުރި އެއްޗެހިތައް އެގޮތަށް އަޕްޑޭޓްކޮށްފައި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން
ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް ކަނޑައެޅިއްޔާ ދެން އިތުރު މި ވާހަކަތައް މިގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ދައްކާކަށް ނުޖެހޭނެތާ.
ހަމަ ކުރިއަށްތާ ދާންޖެހެނީ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ދަންނަވައިލީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. މި މައްސަލައަށް ބަލައިލާއިރު މި މައްސަލަ އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ މިނިސްޓްރީ އޮފް
ފިނޭންސްއާއި ށ.ފޮނަދޫ ކައުންސިލާ ދެމެދުގައި ހިނގާފައިވާ މުއާމަލާތެއް މިއީ. މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްއިން
ބޭނުންވަނީ ށ.ފޮނަދޫ އެއަރޕޯޓުގައި ހިމެނޭ ސަރަޙައްދު ބިން މިނިސްޓްރީއަށް ރަޖިސްޓްރީއަކުން ލިބުމަށް.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅައިލަން މިވަގުތު ށ.ފޮނަދޫ ކައުންސިލުން މި މައްސަލައާމެދު ކުރިއަށްދާން ބޭނުންވާ
6

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
ގޮތަކަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސްއިން މި މައްސަލައާމެދު ކުރިއަށްދާން ބޭނުންވާ ގޮތެއް ބަލާފައި މި މައްސަލަ
އިތުރަށް ކުރިއަށްގެންދަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މުގައްރިރު. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ވަރަށް ތާއީދުކުރެވޭ ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު
މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު އެ ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅަށް. އެއީ މި މައްސަލައިގައި ސާފުކުރަން ބޭނުންވާ ދެ ކަމަކީ އެއީ
އިނގޭތޯ. ކައުންސިލުގެ މިހާރުގެ މަސްލަހަތު މިކަމުގައި އޮތްގޮތާއި ދެން ފިނޭންސްގެ ޖަވާބަކީ ކޮބައިތޯ އާއި އަދި
ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި މުއާމަލާތްކުރެވިފައި ވަނީ ކިހާވަރަކަށްތޯ؟ އެހެންވީމާ، އެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު
ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު ހުށަހަޅާ މައްސަލައަކީ މިކަމާ ގުޅުންހުރި ފިނޭންސް
މިނިސްޓްރީއާއި އަދި މިކަމާ ގުޅުންހުރި ކައުންސިލުގެ އިދާރާއަށް ސިޓީ ފޮނުވާއިރު މި މައްސަލަ މިހާރު އޮތް، ނެތް
ގޮތެއް ބަލާފައި މިކަމަށް ގޮތެއް ނިންމުން. މިއަށް ތާއީދުކުރެއްވީ ވިލުފުށި ދާއިރާގެ ޙަސަން ވަޙީދު. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑު މިކަން މިގޮތަށް ކުރަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ މެންބަރުންގެ ވޯޓަކަށް އަހާނަން. އަތްޕުޅު މައްޗަށް
ހިއްލައިލަދެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުން) ދެން މި އޮތީ ބިދޭސީންނަށް ދޫކުރާ ވަ ރކް ވިސާގެ މަޢުލޫމާތު
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނުގެ 1-66 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
ގޮތުގެ މަތިން ކައުންސިލުތަކަށް އެންގޭނެ ނިޒާމެއް ހަމަޖައްސަވައިދެއްވުން އެދި ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީ. މި ސިޓީ
ފޮނުވާފައި މިވަނީ ލޯކަލް ގަވަ ރމަންޓް އޮތޯރިޓީން. އެހެން ވީމާ، މިކަމަށް އަޅުގަނޑު ބަހުސަށް ހުޅުވައިލަން. ލޯކަލް
ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީން މި ފޮނުވާފައި އޮތް ލެޓަރއެއް މިއީ ބިދޭސީންނަށް ދޫކުރާ ވަރކް ވިސާގެ މަޢުލޫމާތު
ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އު ސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނުގެ 1-66 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ
7

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
ގޮތުގެ މަތިން ކައުންސިލުތަކަށް އެންގޭނެ ނިޒާމެއް ހަމަޖައްސަވައިދެއްވުން އެދި މި ސިޓީ ފޮނުވާފައި މި އޮތީ.
އެހެންވީމާ، މިކަމަށް އަޅުގަނޑު ބަހުސަށް ހުޅުވައިލަން. އާދެ! ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ.
ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރެފަރެންސަކަށް ފޮނުވާފައި އޮތް ސިޓީއެކޭ. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ގޮތުގައެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް، ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީވީމަ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގެންޖެހޭ މަޢުލޫމާތެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިނުމަށް ޓަކައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުވާފައި އިން
ސިޓީއެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ. އެހެންވީމާ، މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކަމަކަށް
އަޅުގަނޑަކަށް ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. މި ފޮނުވާފައި މި އިން ސިޓީ ދެން ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީއަށް ރެފަރެންސަކަށް ފޮނުވާފައި އިނީމަ
އަޅުގަނޑު ވެސް ފާހަގަކޮށްލަން މި މައްސަލައަކީ ވަރަށް މުހިންމު މައްސަލައެއް. މިހާރު ވެސް ރާއްޖޭގައި މި އުޅޭ
ބިދޭސީން ވަރކް ވިސާގެ ދަށުން އައިސް އެއް ރަށުން އަނެއް ރަށަށް ގޮސް އެ ރަށު ނަމުގައި ކޯޓާ ނުނަގާ އެހެން
ތަނެއްގައި ކޯޓާ ނަގާފައި ވެސް ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް އުޅޭ ބައިވަރު ބިދޭސީން އެބައުޅޭ. ދެން އެހެންވެ މިކަން
ޙައްލުކުރުމަށް ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީން މަސައްކަތްކުރައްވާތީވެ އެކަން ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ފާހަގަކޮށް އެ
ފަރާތަށް ޝުކުރުދަންނަވަން. ދެން އަސްލު ޙަޤީޤަތަކީ ރަށްރަށުގައި މި ވަގުތަކު ނެތް އެ ރަށްރަށުގައި އުޅޭ
ބިދޭސީން، ވަރކް ވިސާގެ ދަށުން އުޅޭ ބިދޭސީން މޮނިޓަރކުރެވޭނެ އެއްވެސް ނިޒާމެއް. އެހެންވުމުގެ ސަބަބުން
ވަރަށް ގިނަ ރަށްރަށުގައި ވަރަށް ބޮޑެތި ކުށްތަކާ އެއްޗެހި ހިނގާފައި ވެސް އެބަހުރި އެ ފަރާތްތަކުން. ދެން އެހެންވެ
ރަނގަޅު ސިސްޓަމެއްގެ ދަށުން ރަނގަޅަށް އިންތިޒާމުވެގެން ބެލެހެއްޓޭނެ މެކޭނިޒަމެއް ގާއިމުކުރުމަށް މިހާރު ވެސް
މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމް ލޭންޑުން މަސައްކަތް އެބަ ކުރަމުންދޭ. ދެން ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީއާ ގުޅިގެން މި
ކަންކަން އިތުރަށް މަގުފަހިކޮށް ރަނގަޅު ހަރުދަނާ ނިޒާމެއްގެ ތެރެއިން މި ކަންކަން ބެލިއްޖެނަމަ ވަރަށް ރަނގަޅު
8

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
ސިސްޓަމަކަށް މިކަން ކުރެވިގެންދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ފާހަގަކުރަން. ދެން ވީހާ ވެސް އަވަހަކަށް މިކަން
ވެގެންދިއުމަކީ ވަރަށް ރަނގަޅުކަމެއް ކަމަށް ދެކެން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ.
ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ކުރިން ވެސް އަޅުގަނޑު ދެންނެވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ސީދާ އައިއްސަ އޮތް މައްސަލައަކަށް ނުވާތީވެ
އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލަ ފައިލް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރެފަރެންސަކަށްވީމަ މި ފައިލްކޮށްލާ ގޮތަށް ބާއްވަން
އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ވާހަކަ ދަންނަވަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު.
ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ހުށަހަޅުއްވައި ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު
ތާއީދުކުރެއްވީ މި ސިޓީއަކީ ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީން ފޮނުވާފައި މި އޮތް ދާޚިލީ ސަލާމަތާއި ފަންނިއްޔަތާ ބެހޭ
ވުޒާރާގެ ވަޒީރު އަލްފާޟިލް ޢަލީ އިހުސާނަށް ފޮނުވާފައި މި އޮތް ސިޓީއަކީ މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީގެ
މަޢުލޫމާތަކަށް ފޮނުވާފައި އޮތް ސިޓީއެއް ކަމަށް. އެހެންވީމާ، މިކަމަކާ އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކޮށް މިއަށް ގޮތެއް
ނިންމަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫންކަމަށް. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ތާއީދުކުރައްވާ މެންބަރުން އަތްޕުޅު ހިއްލަވާލައްވާފައި
ވޯޓުދެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުން) އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އެހެންވީމާ، އިބްރާހީމްދީދީ، ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު
އިބްރާހީމްދީދީ އަދި އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝިފާޒް އަދި ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު
9

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
ނިއުޝާދު އަދި ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން އަދި ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން
ވަޙީދު މި ވަގުތު ބައްދަލުވުމުގައި ތިބި 5 މެންބަރުންގެ ތާއީދާއެއްކޮށް މިގޮތަށް މިކަން ނިމިގެން މި ދިޔައީ.
ޝުކުރިއްޔާ. ދެން މި އޮތީ ތިނަދޫ ސިޓީ ކައުންސިލުގެ އިދާރާއިން ފޮނުވި ސިޓީ. އަދި އެ ސިޓީ މި އޮތީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ވެސް ހަމަ މިކޮޅަށް ފޮނުވާފަ. ދެން މީގައި މި އޮތީ ގާނޫނު ނަންބަރު
7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނު)ގެ ދަށުން އިންތިޚާބުކުރެވިފައިވާ
މޭޔަރެއްނަމަ އަތޮޅު ކައުންސިލާއި ރަށު ކައުންސިލުތަކުގެ ރައީސުން އަދި ކައުންސިލުތަކުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރައާއި
އިނާޔަތްތައް މި ގިންތި ކަނޑައެޅިފައިނުވާ މައްސަލަ މައްސަލައަކީ މޭޔަރުންގެ. މޭޔަރުންގެ ގިންތި ކަނޑައެޅިފައިނުވާ
މައްސަލައިގައި ތިނަދޫ ސިޓީ ކައުންސިލުން ފޮނުވާފައި މި އޮތީ ސިޓީއެއް މިކޮޅަށް. ދެން މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން މި
އޮތީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަނެއްކާ މި ސިޓީ ފޮނުވާފަ. އެހެންވީމާ، މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން މަޝްވަރާކުރުމަށް ބަހުސަށް
އަޅުގަނޑު ހުޅުވައިލަން. އާދެ! ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. އާދެ! މި މައްސަލައަކީ މި ލާމަރުކަޒީ ގާނޫނާ ވަރަށް ބޮޑަށް ގުޅުންހުރި މައްސަލައަކަށްވާތީ
މިހާރު ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ލާމަރުކަޒީ ގާނޫނު އިޞްލާޙުކުރުމަށް ޓަކައި ބިލެއް ތައްޔާރުކުރައްވަމުން އެބަ ގެންދަވާ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލައަށް މި ވަގުތު ބަހުސްކުރުމުގެ މާބޮޑު މާނައެއް
ނެތްހެން. އެހެންވީމާ، އެ އިޞްލާޙާ އެކީގައި މި ބޭފުޅުން މި އެދިފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ފަރުވާ އެއިން ލިބިގެންދާނެ
ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެ ބިލަށް އިންތިޒާރުކުރުން މީގައި މި ވަގުތު މާ
މުހިންމުހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މި މައްސަލައިގައި ވަކިގޮތެއް ނުނިންމާ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން
އެ ބިލުން މިކަމަށް ފަރުވާ ލިބިގެންދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން.
ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
10

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު
ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން މިހާރު ލާމަރުކަޒީ ގާނޫނަށް މި ގެންނަ
އިޞްލާޙުތަކުގެ ތެރޭގައި ކައުންސިލުތައް ރަށްރަށުގެ ކައުންސިލު، އަތޮޅު ކައުންސިލު އަދި ސިޓީ ކައުންސިލުގެ
މޭޔަރސް އަދި ކައުންސިލަރުން ގިންތިކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ވެސް މި އިޞްލާޙުތަކާ އެކީގައި އަންނައިރު އެކަމަށް
ވެސް ޙައްލެއް ލިބިގެންދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ. އެހެންވީމާ، މި މައްސަލަ ހަމަ އަޅުގަނޑަށް
ފެންނަނީ ސަރުކާރުން މިހާރު އެ ހުށަހަޅާ ބިލާ އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން އެކަމަށް މީގައި ފަރުވާއެއް ހޯދަން
މަސައްކަތްކުރަން. އޭރަށް އެކީއެއްކޮށް ލާމަރުކަޒީ ގާނޫނުގައި މިހިރަ ދިމާވެފައި ހުރި މައްސަލަތަކާއި ދެން
ބައްދަންޖެހޭ ދިމާތައް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބައްދަން ވެސް އެ މަސައްކަތްތައް ކުރެވޭނެ ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިހާރު މިކަމުގައި މޭޔަރުން ގިންތިކުރުމުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު.
އެއީ މި ވަގުތު ވެސް ލާމަރުކަޒީ ގާނޫނަށް މި ވަގުތުން މި ވަގުތަށް ގެންނަންޖެހޭ އިޞްލާޙުތައް ސަރުކާރުން
ގެންނަމުންދާކަމާއި އަދި ކުރިއަށް އޮތްތަނުގައި ލާމަރުކަޒީ ގާނޫނަށް އެކަށީގެންވާ ގިނަ އިޞްލާޙުތަކެއް ގެނައުމުގެ
މަގުމަތީގައިވާ ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ލިބޭތީ، އެ ގެނެވޭ ބަދަލުތަކުގެ ތެރޭގައި ކައުންސިލަރުންނާ އަދި މޭޔަރުން
ގިންތިކުރުމާ މި ކަންކަމަށް އިޞްލާޙު އަންނާނެ ކަމަށް ފެންނާތީވެ އެގޮތަށް މި އޮތީ ހުށަހަޅާފައި މި ވަގުތު މިކަމަށް
ކޮމިޓީން ގޮތެއް ނިންމުން މުހިންމު ނޫންކަމަށް. އެއީ ގާނޫނަށް ގެންނަ އިޞްލާޙަކަށްވާތީވެ ގާނޫނު މިހާރު
އިޞްލާޙުވަމުން އަންނަކަމަށް އަދި ސަރުކާރުން އެކަމަށް ގާނޫނު އިޞްލާޙުކުރުމަށް މަސައްކަތްތަކެއް ކުރަމުންދާތީވެ
މި ވަގުތު ކޮމިޓީން މި މައްސަލަ ފައިލްކުރުމަށް. މިކަމަށް ތާއީދުކުރެއްވީ ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު
އައިފާން. ވީމާ، މިކަމަށް ތާއީދުކުރައްވާ ބޭފުޅުން އަތްޕުޅު ހިއްލަވާލައްވާފައި ވޯޓުދެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުން)
އާދެ! މިހާރު ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި 5 މެންބަރުންގެ ތާއީދާ އެއްކޮށް މިގޮތަށް މި ފާސްވީ. ވޯޓުދެއްވީ
ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ އަދި އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝިފާޒް އަދި ކެޔޮދޫ
ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު އަދި ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން އަދި ވިލުފުށި
ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު. ދެން މި އޮތީ ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީން
މިކޮޅަށް ފޮނުވާފައި އޮތް މައްސަލައެއް. މީގައި މި އޮންނަނީ ފާދިއްޕޮޅު ސްޓޭޓްހައުސް އިމާރާތް މަރާމާތުނުކޮށް ގިނަ
ދުވަސްތަކެއްވުމުގެ ސަބަބުން މިކަމާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ މީގެ ކުރީގައި މި ކޮމިޓީގައި މަޝްވަރާކުރެވިފަ. ދެން
11

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
މިކަމަށް މިހާރު ސިޓީ މިނިސްޓްރީން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަވާބެއް ލިބިފައިވާ ކަމަށް އިދާރީ މޭޒުން އެބަ ބުނޭ. އަދި
2025 އަށް މިކަމަށް ބަޖެޓުކުރެވިފައިވާ ކަމަށް ވެސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމަ އިދާރީ މޭޒުގައި ދަންނަވައިލަން
މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ލިބިފައި ހުރި މަޢުލޫމާތެއް ވެއްޖެއްޔާ އޮޅުންފިލުވައިދިނުމަށް. ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީއަށް ފުރުޞަތުއަރުވަން.
ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު ފާދިއްޕޮޅު ނައިފަރުގެ ސްޓޭޓް ހައުސް އެޅުމުގެ ކަންތައްތަކުގައި ސިޓީ، މިނިސްޓްރީން ސިޓީއަށް ޖަވާބު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައިވާތީ، އެ ވެސް ބަޖެޓުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްޗެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަވާބު
ލިބިފައިވާތީ މި މައްސަލަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފައިލްކުރަން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އެހެންވީމާ، މި
ސިޓީން މިގޮތަށް 2025 ވަނަ އަހަރަށް ބަޖެޓު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަމަށް ދަންނަވާފައިވާތީވެ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން އެ
ބޭފުޅުންނަށް ޖަވާބު އަރުވާގޮތަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ވާހަކަ ދަންނަވަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު.
ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޑރ.މުޙައްމަދު މުޢިއްޒު ނައިފަރަށް ކުރެއްވި ދަތުރުފުޅުގައި ސްޓޭޓް ހައުސް ހާލަތު
އެނގިވަޑައިގަތުމުން އާ ސްޓޭޓް ހައުސްއެއް އިމާރާތްކުރުމަށް އިރުޝާދު ދެއްވުމާ ގުޅިގެން 2025ގެ
ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގައި އެންމެ އިސްކަންދޭ މަޝްރޫޢުގެ ގޮތުގައި ފާދިއްޕޮޅު ސްޓޭޓް ހައުސް އިމާރާތްކުރަން
ހަމަޖެހިފައިވާތީ، އެހެންވީމަ އެ މަޢުލޫމާތު އަޅުގަނޑުމެން އެ ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު މި ނިންމަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު.
ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
12

ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީގެ 7 ވަނަ ބައްދަލުވުން 30 ޖުލައި 2024
ޝުކުރިއްޔާ މުގައްރިރު. ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ އެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު
ތާއީދުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ސަރުކާރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ މިންވަރު ބަލާ ކޮމިޓީން މި ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާފައި މިވަނީ ފާދިއްޕޮޅު
ނައިފަރުގެ ކައުންސިލުން ފޮނުވާފައި އޮތް ސިޓީއެއް ފާދިއްޕޮޅު ސްޓޭޓް ހައުސްއާ ބެހޭ ގޮތުން. މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން
އަޅުގަނޑުމެން މަޢުލޫމާތު ސިޓީ މިނިސްޓްރީން އޮޅުންފިލުވިއިރުގައި ދެއްވި މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކޮލަމާފުށި
ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ މި ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޑރ.މުޙައްމަދު
މުޢިއްޒު ނައިފަރަށް ކުރެއްވި ދަތުރުފުޅުގައި ސްޓޭޓް ހައުސްގެ ހާލަތު އެނގިވަޑައިގަތުމުން އާ ސްޓޭޓް ހައުސްއެއް
އިމާރާތްކުރުމަށް އިރުޝާދު ދެއްވުމާ ގުޅިގެން 2025ގެ ޕީ.އެސް.އައި.ޕީގެ އެންމެ އިސްކަންދޭ މަޝްރޫޢެއްގެ ގޮތުގައި
ފާދިއްޕޮޅު ސްޓޭޓް ހައުސް އާ އިމާރާތް ހިމަނާފައިވާ ކަމަށް މިނިސްޓްރީން ޖަވާބުދެއްވާފައިވާތީ، އެ ޖަވާބު އެ
ކައުންސިލަށް ފޮނުވުމަށް. މި ހުށަހެޅީ ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ އަދި މި ހުށަހެޅުމަށް
ތާއީދުކުރެއްވީ ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު. އެހެންވީމާ، މިކަމަށް އަޅުގަނޑު ވޯޓުދެއްވަން
ބޭނުންފުޅު ފަރާތްތަކަށް ވޯޓަށް އަހައިލަން. ވޯޓުދެއްވަން ބޭނުންފުޅުވާ ފަރާތްތައް އަތްޕުޅު ހިއްލަވާލައްވާފައި
ވޯޓުދެއްވުން އެދެން. (ވޯޓުދެއްވުން) އާދެ! ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި، ކޮމިޓީގައި މި ވަގުތު ތިއްބެވި 5 މެންބަރުންގެ
ތާއީދާއެއްކޮށް މިގޮތަށް މި ފާސްވީ. އެއީ ކޮލަމާފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީއާއި އަދި އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ
މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝިފާޒް އަދި ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނިއުޝާދު އަދި ހެންވޭރު އުތުރު ދާއިރާގެ
މެންބަރު އަޙްމަދު އައިފާން އަދި ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދުގެ ތާއީދާ އެއްކޮށް. ޝުކުރިއްޔާ. އާދެ!
މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޖެންޑާކުރެވިފައި މި އޮތީ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަތައް. އެގޮތުން
އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތުގައި ނުނިމި ހުރި އެވްރެޖު މައްސަލަތަކާ ބެހޭ ގޮތުން ބަހުސްކޮށް މިއަދު ވަރަށް ގިނަ
ކަންތައްތައް ނިމިގެން ހިނގައްޖެ. ވީމާ، މިއަދުގެ މި ބައްދަލުވުން އަޅުގަނޑު ނިންމައިލަން. އެންމެ މެންބަރުންނަށް
ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.
____
13